

Motion till riksdagen 2005/06:So634

av Mikael Oscarsson (kd)

Kraftfulla åtgärder mot anabola steroider, läkemedelsmissbruk och narkotika

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att upprätta en nationell kampanj mot det ökande läkemedelsmissbruket.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att upprätta en nationell kampanj riktad till ungdomar mot missbruket av anabola steroider.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att upprätta en nationell kampanj riktad till ungdomar mot narkotika och partydroger.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om befogenheter till polisen att utföra drogtester på 14–16 åringar.¹
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge polisen i uppdrag att skärpa övervakning av droghandeln som sker via Internet.¹

¹ Yrkandena 4 och 5 hänvisade till JuU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Bland poliser och rättsvårdande instanser, liksom inom idrottsrörelsen, ses användningen och hanteringen av androgena hormonpreparat som ett stort problem. Det finns tydliga samband mellan missbruk av anabola androgena steroider och storkonsumtion av alkohol, missbruk av narkotika och våld. Missbruket är förenat med betydande risker för medicinska och psykologiska skadeverkningar samt för ökad aggressivitet och våldshandlingar. Inte minst allvarligt är att missbruket ofta förekommer bland ungdomar. Testosteron är kroppens egna androgena steroid och från detta hormon har steroider utvecklats för att kunna användas kliniskt. Men dess substanser har kommit att missbrukas och har under senare år kunnat förknippas med narkotikamissbruk.

Narkotikaupplysning (CAN) utför årligen undersökningar om drogvanor i grundskolans sista årskurs. Andelen som uppger att de har testat androgena steroider har legat relativt konstant kring 1 procent under en tioårsperiod. Användningen i Sverige är högre än i exempelvis Norge, medan andra europeiska länder har en likartad användning. Högre svenska siffror (2–4 procent) än de som redovisats i nationella undersökningar för användning av androgena steroider har rapporterats i mer djupgående intervjuundersökningar i Uppsala. Men uppgifter finns dessutom att ännu högre siffror gäller för ungdomar över 20 år som intensivtränar.

Läkemedelsmissbruket – vårt näst största missbruksproblem

Läkemedlens del i beroendeproblematiken är förbisedd. Grupperna läkemedel och narkotika överlappar varandra. Många läkemedel är narkotikaklassade, bland annat morfin, amfetamin, barbiturater och bensodiazepiner. Begreppet ”läkemedelsmissbruk” används i dagligt tal främst om användning i strid mot korrekt medicinskt bruk av sådana läkemedel som tillhandahålls på recept och som används mot sömnsvårigheter, ångest och oro eller långvariga smärttillstånd.

Man räknar med att mellan 4 och 5 procent av Sveriges vuxna befolkning använder lugnande medel varje dag. Motsvarande siffra för sömnmedel är 4 procent. De flesta av användarna är kvinnor. Kvinnor 20–24 år och akademiker är de två grupper i Sverige som mest ökar sin förbrukning av dessa läkemedel idag. Så småningom kan bruket av läkemedel leda till missbruk. Det är vårt största missbruksproblem, efter alkoholmissbruket. Missbruket märks sällan utåt och får därför sällan uppmärksamhet. Det börjar ofta med en liten dos, utskrivna av läkare vid ett akut problem, som sedan snabbt ökar och leder till ett beroende.

Bensodiazepiner förekommer dessutom ofta i samband med så kallat blandmissbruk. Det är till exempel vanligt att man kombinerar alkohol och bensodiazepiner. På senare tid har särskilt Rohypnol använts för att förstärka effekten av annan narkotika och alkohol. Missbruket kan medföra oväntade

Fel! Okänt namn på

effekter, utlösa våld och vara beroendeframkallande även i små doser. Att blanda smärtstillande (både receptfria och receptbelagda) med alkohol är mycket farligt och kan ge obotliga skador på olika organ i kroppen. Denna form av blandmissbruk ökar, kanske främst för att receptfria smärtstillande medel och alkohol är lätta att få tag i.

En del missbrukare blandar olika droger för att nå ökad effekt och andra försöker ta bort eller minska negativa effekter av den första drogen genom att använda ytterligare en. Blandmissbruk kan också användas för att minska abstinenssymtom när effekten av den första drogen avtar. Erfarenheter från behandling av drogmisbrukare visar att blandmissbrukare är mindre mottagliga för avgiftning.

Partydroger ökar

Droganvändandet ökar bland unga i Sverige. Amfetamin, ecstasy, kokain, heroin, LSD, GHB, GBL, hasch och marijuana – listan över illegala droger och narkotiska preparat som idag finns i omlopp kan göras lång.

Anställda inom både den förebyggande och behandlande vården har noterat ett nytt drog beteende och en ny attityd till droger, partydrogandet. Att använda droger i ”rekreationssyfte” har blivit en trend. Vad man också har noterat är att ungdomar nu kombinerar en mängd olika preparat, däribland de nya syntetiska drogerna, för att få en så häftig effekt som möjligt. Forskning visar att detta blandande har ödesdigra och långvariga effekter bland annat på hjärnans transmittorsystem.

Billig och obegränsad tillgång till narkotika

I Uppsala kommuns senaste drogvaneundersökning från 2003 svarade var femte (!) elev i gymnasiet årskurs två att de hade använt narkotika. Enligt CAN säger 70 000 svenskar mellan 15 och 75 år att de använt narkotika under senaste året och 800 000 säger att de provat minst en gång.

Ett stort problem är att det i dag finns obegränsat med narkotika i inte bara Stockholm, utan även i till exempel Uppsala. Priset är mycket lägre än för 20 år sedan. Narkotikan följer inte den normala prisstegringen utan det är snarast en omvänd kurva. Detta gör att ungdomar också har råd. Ett gram marijuana kostar i dag mellan 65 och 100 kronor. Det räcker för att röka på för 3–4 personer. Det är alltså billigare än att köpa alkohol. Det smugglas in mer narkotika än någonsin tidigare till Sverige.

Handeln med narkotika sker via Internet

Det är hög tid att se de växande problemen med narkotika i vitögat. Många människoliv står på spel. Det kommer att krävas helt andra kampanjer och insatser än dem regeringen hittills initierat. Självklart behövs det kraftfullare

Fel! Okänt namn på

informationskampanjer till ungdomar. Informationen om farorna med droger bör komma ut redan i lågstadiet. Det krävs mer av polisiära insatser i form av drogtester – även på 14–16-åringar. Men också effektivare tull och gränskontroller är nödvändigt. Polisens övervakning och möjligheter till tillslag mot droghandeln som sker via Internet måste kraftigt förstärkas. Upp till 90 procent av droghandeln sker i dag via Internet.

Stockholm den 4 oktober 2005

Mikael Oscarsson (kd)